

או בשאר מקומות או אינם נוהרים כלל ברין זה שיהי' למטה מי"ט אף שבדקדב יצאו עכ"פ לכתחילה עוברים ארינא דגמרא לכן יזהר האדם בזה מאוד.

בסדר ההדלקה כדעת הכ"י במ"י תרע"ו ס"ה כן הוא דעת האר"י ז"ל. בעש"ק ידליק תחלה נר חנוכה ואח"כ נר שבת כדעת הכ"י וכן הוא דעת האר"י ז"ל ע"פ סוד. ויזהר האדם מאוד ומאוד להדליק מבעוד יום היינו להקדים תפלת המנחה בכדי שיוכל להדליק נרות של חנוכה ושל שבת מבע"י בלי ספק כלל ורכים אינם נוהרים בזה ומדליקין כמעט בין השמשות בשביל איחור תפלת המנחה ומסכנין עצמם באסור סקילה של חילול שבת רחמנא לצ"ן. ובמוצאי שבת יבדיל תחלה על הכוס ואח"כ ידליק נר חנוכה. וקודם שיתחיל לברך הברכות יאמר בפה מלא לשם יחוד כו' עד כוננה עלינו. הנה זה בלי ספק האמת יורה דרכו אשר נהגו לפני איש אשר נתן לו ה' חכמה וחנונו בינה ודעה להשיג עמקי סוד כוונת האר"י ז"ל כי נמל עליו לכוין הכוונות שכתב בכרכות נר חנוכה אך אני לא על הכלל כלו יצאתי בזה החבור רק להורות לאנוש כערכי הדרך אשר ילך בה ואת המעשה אשר יעשה לכלתי עשות את מצות ה' אלהינו ית"ש כמצות אנשים מלומדה ח"ו לכן גם במצוה זו החכיבה בשעתה כאתי להזהיר את האדם שלא יעשה אותה בלא לב ולב כמצות אנשים מלומדה ח"ו אך יעשה אותה בשמחה עצומה ובכוונה פשטיות הראויה לה לכל ברכה וזכרה. והנה כוונת אומרו בכרכה הראשונה אקב"ו היא נודע בשערים הקודמים בפרט הצריך לכלל כל ברכת המצות אך כחתימת ברכה זו באמרו להדליק נר חנוכה יכניס כלבו ובמשכתו שמחה עצומה באלהותו ית"ש ויתעלה זכרו לעד על עוצם הנם שנעשה בימים האלו כבהמ"ק כפך של שמן כדאיתא בגמרא הקדושה שכשנכנסו יונים להיכל ממאו כל השמנים כו' ולא היה בו אלא כרי להדליק יום א' ונעשה בו גם והדליקו ממנו ח' ימים. ע"פ כתבי האר"י ז"ל הנוסח להדליק נר חנוכה ולא של חנוכה.

ובברכת שעשה נסים לאבותינו כו'. יתן הודאה עצומה במחשבתו ושבח גדול ליוצרינו ובוראינו יתברך שמו ויתעלה על כלליות כל הנסים והישועות הגדולות שעשה עם אבותינו בימים האלו ויצויר במחשבתו בהודאה זו כאלו עשה ית"ש ויתעלה עמו ממש הישועות והנסים בימים ההם.

וזכרת שהיינו הלא מלתו כבר אמורה למעלה כוונתה בשערים הקודמים ולא יברך אותה כמצות אנשים מלומדה ח"ו ודי בזה.

ותיכף אחר הדלקת נר ראשון אף בשאר ימים יתחיל לומר נוסח ההודאה של הנרות הללו אנו מדליקין כו' והובא נוסח הודאה זו בטור ובש"ע ע"פ מס' סופרים ויאמר הודאה זו בשמחה עצומה ובהודאה עצומה במחשבתו. ואחר נוסח הודאה זו ראוי לומר תיכף מזמור ל' שכתהלים (מזמור שיר חנוכת הבית לדוד) כמתון גדול ויכוין בהודאה של מזמור זה על הישועה שעשה עמנו ית"ש בימים האלו. גם מזמור למנצח בנגינות כו' אלהים יחנונו כו' מצאתי.

וראוי להאריך בשירים ופיוטים עד משך חצי שעה עכ"פ. ואחר זה ראוי לספר לכונו ולכוני ביתו הנסים והנפלאות מפי סופרים וספרים שעשה לנו עם קדוש יוצרנו ובוראינו ית"ש ויתעלה בימים ההם בזמן הזה בכדי שיתנו שבת והודאה לית"ש ע"ז.

ויזהר האדם מאוד לחנך בניו הקטנים בהדלקת נר חנוכה במנורה בפ"ע כמבואר בש"ע ס' תרע"ז ס"ב והואיל' ודשו ביה רבים להקל מלהזהר בזה לכן כאתי לזרז אותם. ובערכית של שמונת ימי חנוכה בכרכת אמת ואמונה כשיאמר מלכנו הגואלנו

מכך כל העריצים כו' עד העושה לנו נסים ונקמה בפרעה יתן במחשבתו הודאה פרטית לית"ש על מלחמות הגדולות ונפלאות שעשה בימים אלו ביוונים ועל התשועה הגדולה הזאת בישראל שהרים קרן ישראל על כל שונאינו וראוי לאדם מאוד לכוין כוונות אלו לתת נחת רוח כזה ליוצרו ובוראו ית"ש ויתעלה זכרו לעד ודי בהערה זו.

כתוב בספרים שבנוסח על הנסים יאמר ועל הנסים בוי"ו כי הוא נמשך למעלה הן בתפלה הן בבהמ"ז לכן כשיתחיל ועל הנסים יכוין במחשבתו בזה"ל גם על הנסים כו' אנחנו נותנים לך ית"ש ויתרום הודאה. ובתיבות ועל הגבורות יחשוב במחשבתו כמה פעמים גבורות ה' כשמה עצומה מאוד כפי שידוע לנו מספרים ההלכות ה' ונפלאותיו אשר עשה בימים ההם הן הראנו ה' אלהינו את כבודו ואת גדלו שחמשה בני חשמנאי הרגו לאלפים ולרכבות מכני היונים וכדאי אין זה סגדר הטבע אך אל עמים ירים נמו ית"ש ויתעלה והראה אז שמין מגבורותיו ברחמיו הגדולים עלינו עם קדוש כי לא ימוש ה' את עמו בעבור שמו הגדול. ובתיבות ולך עשית שם גדול וקדוש בעולם יכנים בלבו שמה עצומה ע"ז שנתקדש אז שמו הגדול בכל האומות ובכל העולם. ובתיבות ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה כו' יתן במחשבתו הודאה עצומה לית"ש ויתעלה על זה.

מעלת נתינת הצדקה

גודל מעלת נתינת הצדקה בשמנת ימי חנוכה אלו יותר מככל השנה הובא בספרים כי ימים אלו מסוגלים מאוד לתקון פגמי נפשו בנתינת הצדקה וביחוד ללומדי תורה להחזיקם וכדאי מי שיעיין בזה"ק ובתקונים ובכתבי האר"י ז"ל ויתבונן. שורש הדברים בימים אלו במדות וספירות העליונים הקדושים גם גודל קדושתן שנקראים מועדים ונכללים בפסוק אלה הם מועדי ואז יתבונן ניכר גודל מעלת של התקון נתינת הצדקה בימים אלו וגודל המעשה יותר מן העושה. וז"ל בתקונים של הוי"ח דף ע"ב ע"ג מי ברא אלה מאי אלה אלא אלה הם מועדי ה' ומאי אינון מועדי ה' אלין אינון חג המצות חג השבועות וחג המוכות הרי תלתי תלת אחרנין ראש השנה חנוכה ופורים תלתא מנהון אקרא מועדי ה' ואנון מקראי קודש. תלתא אחרנין אקרון אלה הם מועדי עכ"ל. וז"ל בתקונים תקון י"ג דף כ"ט ע"א תמניא יומי דחנוכה לארכעא ועשרין יומין (ר"ל כחדש כסליו) דאנון בשכמל"ו (ר"ל שבהם כ"ד אותיות) כו' שרייא כ"ה (ר"ל שכינתא הקדושה) על ישראל בכ"ה בכסליו ואלין אנון כ"ה אתוון דיחודא דאנון שמע ישראל וגו' ודא איהו חנוכה חנ"ו כ"ה כו' עכ"ל ודי בזה.

וכל איש הירא וחרד לדבר ה' ירחיק בניו מנעוריהם שלא יכירו כלל צורתם של הקליפות האלו והם הקרטיין והנוך לנער ע"פ דרכו כו' וירחיקם מן הכיעור ומן הרומה דהיינו לשחוק בדומעין וכצעקצאכ"ם ושאר מיני שחוק כי לשחוק אמרתי מהולל ומעורבב כוונת התפלה ובכישול תורה ר"ל ודי בהערה זו.

פרק שני

מבת ושבת

הנה תענית צבור קבעים לדורות בעשרה במבת והוא צום העשירי האמור בפסוק כי כה אמר ה' צום הרביעי כו' וצום העשירי כו' כמו שדרו"ל צום העשירי

י סוד ו שורש העבודה

זו עשרה במכתב שהוא עשירי לחדשים וכל יום התענית ההוא יכוין האדם כונה המבוארת למעלה בתענית שבקה עשר בתמוז כי הם על קומט כוונה אחת נתקנו ויעורר לבו אל הככי באטירת הסליחות כפי המבואר למעלה כצום יז בתמוז. ודי בזה.

תקון ימי שובבי"ם

הימים האלו נזכרים בכמה ספרים וביחוד בכתבי האר"י ז"ל שימי שובבי"ם המה מסוגלים מאוד לתקנת השבים מעון המר של הוצאת זרע לבטלה ר"ל והנה זכרונו בא למעלה מגודל עון המר הזה בחפוש עונות בחדש אלול וביחוד בשער הכולל בפרק מיוחד ע"ז ושם נאמר באר היטיב מלשון הזה"ק שאין מועיל לאדם על עון הזה שום תשובה בעולם אך מכמה מאמרים דלשם חוזר ונראה ראין דיתוי אצל מצות תשובה מכל וכל אף בעון הזה אך אם האדם מסגף עצמו בסגופים ויסורים קשים ומרים שהם קרובים למיתה מועיל לעון הזה ועיי"ש היטיב. וכתב האר"י ז"ל שכל עבירות שכתורה מי שמוציא מוסיקין באותו עבירה כמו המקלקל זרע רחמנא לצלן או שראה לאונסו. והנה מזור חרף למחלת גודל חומר עון המר הזה המציא האר"י ז"ל תקון ע"י תעניות וסגופים בימי השובבי"ם האלה על דרך הסוד כי ימים אלו מסוגלים מאוד לתקון עון זה יותר מכל השנה והוא שיתענה אדם לכל הפחות ימי השובבי"ם אלו מדי יום ויום בכל שנה ושנה לבד מימי שבתות וראשי חרשים וכתב עוד שמוטב לאדם להשלים עד פ"ד תעניות בימים אלו דהיינו ע"י הפסקות ואף שכי ג"כ יתודים גדולים ונוראים שיעשה האדם עם התעניות כודאי מי ששיג לבוין וליחד יתודים טוב לו וטוב לנשמתו אך לאו כל מוחא סובל דא וכל אדם אינו חייב אלא כשיעורו והשגתו. ונמצא בכתבי האר"י ז"ל על מי שמתענה הפסקה גדולה משבת לשבת מתקן בזה כל העולמות העליונים הקדושים ומסלק מעליו כל כחות הדין וזוכה למידת צדיק וראוי שתשרה עליו שכינה ע"כ. ונמצא בספרים תקונים קלים לתשושי כח סאד שאינם יכולים להתענות הפסקות כנ"ל יתענו בדרך זה דהיינו להפסיק מבעוד יום א' שעה א' קודם שקיעת החמה ויתענה עד ליל ג' משך שעה א' אחר צאת הכוכבים וכן יפסיק שעה א' קודם שקיעת החמה של יום ד' ויתענה עד שעה א' חוץ ליל ששי עולה לו כאילו התענה ששת הימים עוד תקון א' מי שיקום באשמורת הבקר שעה א' קודם אור היום ועומק בתורה כל היום ההוא וכל הלילה שלאחריו עד תפלת השחר של יום ה' ולא יפסיק מהגות בתורה רק לעת מצוא להתפלל ולאכול מעודתו לשוכע נפשו ולא מותרות היו נחשב לתשושי כח אשר לא יוכלו להתענות ל"ג תעניות ע"כ. והעיקר הוא שיסתיר אדם מעשיו הטובים והצנע לכת עם ה' א' וכל התעניות שיעשה יהיה הכל בהסתר כל מה שיוכל להסתיר ואז יהיה שכרו כפול ומכופל כן נמצא בכתבי האר"י ז"ל. ועכ"פ כל מה שיכול אדם לסגף עצמו בתעניות וטהרה במקוה מוטל עליו והעיקר עם התענית התמדת הלמוד יובם ולילה ויזהר מאוד ומאוד משיחת חולצין וכבר הזכרתי בשם האר"י ז"ל מי ששומר א"ע בשתיקה ארבעים יום רצופים כודאי ישיג רוח הקודש בלי ספק.

ורבים מבני על"י מתענים פ' שמות ופ' משפטים משבת לשבת ונוהרים כל ימי השובבי"ם מלאכול דבר מן החי ורבים מסגפין עצמן שאינם אוכלים אף שום תבשיל חם בערב אחר התענית ועושין טבילות רבות במקוה בכל יום גם הזהיר האר"י ז"ל באזהרה גדולה שיהיה האדם מאוד מהקפדה ויתרחק מן הכעס אפילו לדבר מצוה וירחיק את

יסוד ושו"ש העבודה

וסריכה ח"ו שיתעכבו הציבור להחפץ הפלח ערבית בזמנה מה טוב ומה נעים וזכות הרבים תלוי בו. אך עכ"פ ראוי לכל אדם להזהר בזה שקריאת המגילה יהיה בלילה ממש והיא צאת הכוכבים כי מדינא דגמרא הוא דאמר ריב"ל חייב אדם לקרות המגילה בלילה ולשנותה ביום הרי מפורש בלשון הגמרא שחייב קריאתה הוא דוקא בלילה ואף שכתוב בכ"י סי' תרפ"ז בשם הראב"ד ז"ל נהגו לקרותה מבקעי ליל י"ד כדי להקל על האנושים ועל המעוכרות שלא להתענות יותר מדאי. עכ"ל. עכ"ז השמיטו הב"י בש"ע כי לא כל אדם יכול לומר אנוש וחולה אני לכן הירא את דבר ה' וחרד על דבר אהבתו ית"ש התקוע בלבו לקיים מ"ע זו מדברי קבלה על תיקונה להמתין עם קריאת המגילה עד צאת הכוכבים. כי קבלה היא מקדמונים אחזו שער בכל מקום שנוכר בגמרא בלשון חייב צריך האדם להמית עצמו ע"י. ודי בזה. וכ"ל ירא וחרד יקרא המגילה עם הצבור ככה"כ דוקא ולא כאיזה בית במנין.

כוונת תפלת ערבית דפורים

הנה ארז"ל ע"פ ברוך ה' יום ככל יום ויום תן לו מעין ברכותיו וע"כ עוד נוסף הוא בברכת אמת ואמונה דערבית זו מהראוי וישר לאדם לכיין ע"ד כוונה המבוארת למעלה בחנוכה ובהודאה גדולה ועצומה יותר ויותר על הנסים ונפלאות שעשה עמו עם קדוש בזמן הזה וגם על גודל מפלת שונאנו המן הצורר בנסים ונפלאות על הסדר גם אחר נס כידוע מספר המגילה ע"פ מדרשי חז"ל בגמרא הקדושה ובמדרשים. בתיבות כי הוא ה"א ואין זולתו ואנחנו ישראל עמו זולת הכוונה המבוארת למעלה במקומה כתפלת ערבית עוד נוסף הוא שיכניס אדם שמחה עצומה פרטית בלבו באלהותו ית"ש ויתעלה זכרו לעד על שבחר בנו עם קדוש לחלקו ולגורלו להיות אלהינו ופטרון שלנו לעמוד בימין צדקנו בכל צרה וצוקה בנסים וגבורות נפלאים כמו שעשה לנו בזמן הזה בהצלת נפשנו ממות לחיים ובמפלת המן הצר. ובתיבות הפודינו מיד מלכים מלכינו הגואלינו כו' עד העושה לנו נסים ונקמה בפרעה. יכוין בעין הכוונה המבוארת למעלה בחנוכה וע"ש היטיב וביחוד בתיבות העושה גדולות עד אין חקר ונפלאות עד אין מספר יחשוב במחשבתו כמה פעמים גבורות ה' גבורות ה' בשמחה עצומה עד מאוד על גודל הנסים ונפלאות על הסדר גם אחר נס בגודל מפלת המן מאגרא רמא לכירא עמיקתא. ובתיבות השם נפשנו כחיים יתן במחשבתו הודאה עצומה להבורא ית"ש על שהציל אותנו עם קדוש ממות לחיים בזמן הזה ודי בזה. ויזהר לומר על הנסים בכוונה עצומה ע"ד המבואר בחנוכה. ואחר תפלת העמידה יכניס שמחה עצומה בלבו אל קיום מ"ע זמניות של דברי קבלה קריאת המגילה. ויזהר מאוד לעשות במגילה עמוד בסופה כי הוא דינא דגמרא והובא בש"ע והובא ג"כ בכתבי האר"י ז"ל ע"ד הסוד.

פרק רביעי

חוב הכוונה בקריאת המגילה

הלא אוזן מילין תכתן אם אנשי כה"ג תקנו קריאת המגילה וקדמונים אחזו שער כמשפטו אשר הראה למשה בהר כמבואר בזה"ק פ' תשא דף קצ"א ע"ב ז"ל תנינן

דכהייה שעתא רנחית משה וקביל אורייתא בלחודוי כללא דכל ישראל ואיהו קביל אורייתא בעלמא. ואפילו מגלת אסתר דכתיב וקבל היהודים. וקבלו היהודים מבע"פ. מאי וקבל אלא דא משה דאיהו היהודים כללא דיהודאי. עכ"ל הן כל יקר מגילה זו ראתה עינו של משה רבינו ע"ה ובהורחינו הקדושה שם רבו והן מספר פעמים ושש זכרון מלך עמלק בפסוק כתוב זאת זכרון בספר כמו שדרו"ל כתוב זאת מה שכתוב כאן ובמשנה תורה. זכרון מה שכתוב בנביאים. בספר מה שכתוב במגילה והם אמרו דאף כהנים בעבודתן ולוים בדוכנם וישראל במעמדם כולם מבטלים עבודתם וכאים לשמוע מקרא מגילה ואפילו ת"ת מבטלין וכ"ש שאר מצות מפני מקרא מגילה והכל משום פרסומא ניסא מכל זאת האמת יורה דרכו כי יסוד קוטב קריאתה תסוב על שעורא פרסום עוצם גודל הנם ליתן הודאה עצומה במחשבתו לית"ש ויתעלה כי הגדיל לעשות עמנו עם קדוש בימים ההם בזמן הזה פלאי פלאות נסים גדולות ונוראות כדא"ר נחמן בר יצחק להדיא בגמרא הקדושה קריאתה זו היא הלולה הנה עיניך תחזינה משרים שקריאת המגילה היא הודאה במקום הודאת ההלל. והנה אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה בזו המגילה איפה הם ההודאות ליוצרנו ובוראנו ית"ש ויתעלה על הנסים ועל הישועות ולא תמצאנה כלל במגילת ספר כתוב הודאה ושבח על נפלאותיו אלינו אך אין זה כי אם אחר כוונת הלב הן הן הדברים כי יעלה על לבו כל מעשה תקפו וגבורתו של הנם ופרשת גדולת מרדכי אשר גדלו המלך מלכי המלכים הקב"ה ועוצם מלכת המן אשר עלה לשמים שיאו ומשם הורידו לתחתיות ארץ שלא בדרך הטבע יתן בלבו הודאה גדולה ועצומה להמפליא לעשות ועל קוטב כוונה זו תקנו אנכה"ג חיוב קריאתה וכל מה שהפליגו חכמי הגמרא בגודל חיוב קריאתה בודאי יסבו ג"כ על מרכז קוטב זה וא"ל יקשה בעיניך מתיש במשנה פ"ב דמגילה והלועז ששמע אשורית יצא אף כי באזניו ישמע ולבבו לא יבין כלל בלשון אשורית והאיך יתן הודאה ע"ז הנה באמת מקשו על"י בגמרא והא לא ידעי מאי קאמרי ומתרגמי מדי דהוה אנשים ועמי הארץ מתקיף לה רבינא כו' ומסיק הינ מצות קריאה ופרסומא ניסא פרש"י ז"ל ופרסומי ניסא אע"פ שאינן יודעים מה ששומעים שואלין את השומעין ואומרין מה היא הקריאה הזאת ואיך היה הנם ומודיעין להם עכ"ל רש"י ז"ל הרי מבואר שעיקר הקריאה היא לידע מגודל הנם ובודאי הכוונה מזה שבידיעתו מגודל הנם יתן הודאה ושבח ליוצרנו ובוראנו ב"ה וכ"ש כי מה יתרון לאדם הישראלי מעם קדוש בידעתו מן הנם הגדול שנעשה עמנו בלתי ההודאה עליה הלא כל העכו"ם עע"ז המה ג"כ יודעים מספריהם מהנם של המן ואחשוורוש. ואציגה נא לפניך אי סן המקומות וממנו תקוש א"ל השאר כגון פסוק ויאמר המלך להמן מהר קח את הלבוש ואת הסוס וגו' ועשה כן למרדכי וגו'. הנה אחיי ורעי אהובי נפשי נם הנפלא הזה הוא אחד מגבורותיו ונפלאותיו ית"ש ויתעלה זכרו לעד כי ברגע קמן חידש הכורא ית"ש ויתעלה הנם הנפלא הזה היוצא הויך לגדר הטבע כי הרשע בגובה אפו לפני אותו הרגע אמר בלבו כל אסעוט מלדבר בנחנית היקר וגדולה כי למי יחפוץ המלך לעשות יקר יותר ממני כי יחילו דרכיו בכל עת מרום עלה שיאו. ובשצף קצף כרגע באפו נפל משמים לתחתיות ארץ שלא בהדרגה כשאמר לו המלך מהר קח את הלבוש וגו' ועשה כן למרדכי היהודי וגו' והנה כשאדם שומע או קורא פסוק זה בלא כוונה ואין בעל הנם מכיר בניסו לחשוב במחשבתו גבורות ה' בזה גם אינו נותן במחשבתו שום הודאה ושבח ליוצרנו ובוראנו פטרון שלנו ית"ש ויתעלה זכרו לעד שע"י הנם הנפלא הזה וע"י הנסים שמסדר הפסוק

עד ויהלו את המן על העץ אשר הכין למרדכי הציל אותנו ממות לחיים והרים קרננו על שונאינו הצר הצורר הזה איך יוצא בזה ידי חובת הקריאה או השמיעה כי במה נחשב הוא קריאה כזו כקריאת הלל שתקנו אכה"ג לנו עם קדוש קריאתה במקום הלוא אוי לאותו בושה ואוי לאותו כלים"ה ומה יקיש האדם אל השאר כי בודאי בלתי הוראה כלל במחשבתו לחשוב מחשבות גבורות ה' המה וליתן הוראה ע"ז במחשבתו אין אדם יוצא ידי חובתו כלל בקריאת המגילה כי אין הכרח בקריאתו בין מגילת אסתר למגילה אחרת.

לכן אחיי ורעי ידירי השם ואהובי נפשי כל איש אשר נתן לו ה' לב לדעת פיו המלות של המגילה. בכל נס ונס שהוא שומע או קורא במגילה יחשוב במחשבתו גבורות ה' בזה ויתן הוראה בשמחה עצומה במחשבתו ע"ז להבורא ית"ש אשר הציל אותנו מכף כל אויבנו השם נפשנו כחיים ולא נתן למוט רגלנו המדריכנו על כמות אויבנו ויום קרננו על כל שונאינו כניל ודי בהערה בזה.

והנה בענין שומע כעונה כי לא תדע איזה מהן יכשר אם השתיקה יפה לשמוע מתוך המגילה מפי הקורא או כי יקרא אחריו מלה במלה כלחש מתוך המגילה כשרה שלפניו. תדע נאמנה כי הוא דבר שאינו שוה בכל כי אם נכון לכו בטוח בעצמו שכל יפנה מחשבתו לכתלה באם הוא שומע ושותק אוי יותר טוב לאדם השתיקה ולשמוע מפי הקורא כי השמיעה והכוונה הם באים כאחד ובעת שמעו יוכל ג"כ לכוין בשמחה עצומה כוונות פשטיות אשר יבואו לפנינו בעו"ה בפרק שאח"ז אבל הקריאה והכוונה אינם באים כאחד ובעוד שיכוין במחשבתו איזה כוונה בשמחה עצומה יקרא הקורא כמה תיבות להלן. אבל אם אינו בטוח בעצמו מבלי פנות מחשבתו לכתלה באם שומע ושותק אוי יותר טוב לאדם שיקרא בלחש עם הש"ץ מלה במלה מתוך המגילה. ועכ"ז יזהר מאוד לכוין הכוונות בכל היותר אפשרי כי עיקר קריאתו זו הלולו בלבו ומחשבתו כניל. אבל בכרכת המגילה אף גם זאת שסמוך לכו, לא יירא מפנינו מחשבה זרה יותר טוב לאדם וראוי לברך בפ"ע להיות כי מגודל הדרה ושמחת עוצם הנס הפרטי נהרא פשטא בכל תפוצות ישראל עם קדוש שהש"ץ משורר ומנגן ברכת המגלה ונמשכין בשיר כל תיבה מתבררת ומתוך כך יתבלבל כוונת השומע לצאת וע"כ ראוי שכ"א יברך בפ"ע והוא אומר על המוגמר כל ברכה בכוונתה הראויה בעוד שהש"ץ מאריך בנגון כל ברכה וברכה ויכול ג"כ לענות אמן בכוונה עצומה אחר סיום ברכת הש"ץ. ודי בהערה זו.

וקודם שיתחיל לברך ברכת המגילה יאמר לשם יחוד כו' הריני מוכן לקיים מ"ע ולית יר"מ רבון כל העולמים שיהא חשוב לפניך קריאה מגילה שאקרא או שאשמע כאלו כוונתי בכל צירופי שמות הקדושים היוצאים מר"ח ומס"ת וכאלו כוונתי בכל הכוונות שכווננו בה אנשי כנה"ג ויהי נועם כו'. והמעיין בכתבי האר"י ז"ל יראה נפלאות משמות הקדושים הנרמזים במגילה בר"ח ובס"ת שיכוין בהם כשעת קריאתה. ואח"כ יברך הברכות ויכוין בהם ע"ד הכוונה המבוארת למעלה בכרכת נר חנוכה עיי"ש. ובשמחה עצומה במחשבתו יותר ויותר.

פרק חמישי

ובכדי שיהא לנגד עיניו של אנוש כערכי באיזהו מקומן של שבחים והודאה

חיובית ליתן במחשבתו להכורא יתיש בעת קריאת המגילה אציגה נא כוונה פשמיות על כמה פסוקים ומהם האדם ירין מעצמו אל השאר.

כפסוק להביא את ושתי המלכה לפני המלך וגו' יתן הודאה במחשבתו להכורא יתיש על שני דברים הבאים כא. הא' שזה היה אתחלתא דגאולה והצלה מגזירת המן שהיה אח"כ שע"י הריגת הרשעה הזאת נכנסה אסתר למלכה תחתיה להצלת עם קדוש וזה היה בגזירת הכורא ב"ה וב"ש. והב' על מפלת רשעה זו שהיתה מפשמת בנות ישראל ערומות כו' כמו שפירש"י ז"ל עיי"ש. וראוי לאדם ליתן הודאה להכורא יתיש ויתעלה נוקם על נקמת עמו הקדוש.

ומפסוק בימים ההם ומרדכי יושב בשער המלך עד ויכתב כספר דברי הימים לפני המלך יתן האדם הודאה במחשבתו בשמחה עצומה מאוד להכורא יתיש שהקדים וברא רפואה למכה שאחריו כנודע שעיקר ההצלה בא ממעשה זה.

ומפסוק אחר הדברים האלה גדל המלך וגו' ראוי לאדם להכניס שמחה עצומה בלבו על התגדלות זה של המן שהיה בגזירתו ובהשגחתו פרטית של הכורא יתיש בכדי שיהיה הנם העתיד יותר גדול ומפורסם בכל העולם שע"י גדלותו ורוממתו מקודם של הצר הצורר ימח שמו וזכרו נתפרסם אח"כ הנם הגדול והנפלא של יוצרנו וכווראנו מלך ישראל וגואלו יתיש ויתעלה בכל העולם ועי"ז נתגדל ונתקדש שמו הגדול ב"ה בכל הגוים ובכל הארצות.

ומפסוק זה עד פסוק ויהי ביום השלישי ותלכש אסתר מלכות. ראוי לאדם להכניס צער ואינינות גדול בלבו על הצער והאינינות והפחד אשר קראם אז בימים ההם לעם קרוש הישראלי בכל המדינות והיה אז חייהם תלויים מנגד. ופתחו ורהו יומם ולילה וראוי לאדם להצטער ע"ז מאוד על עם קדוש בניו של מקום ב"ה וב"ש שהיו שרויים אז בצער ובפחד גדול כזה וגם על הצער השכינה הקדושה כדאיתא בנמרא הקדושה בזמן שהאדם שרוי בצער שכינה מה אומרת קלני מראשי קלני מרועי כו' והובא למעלה כשערים הקודמים.

ומפסוק בליה ההוא נדרה שנת המלך ולהלן יתן האדם הודאה עצומה מאוד במחשבתו להכורא יתיש ויתעלה על הנם הנפלא ההוא כמשפרש"י נם היה. וביחוד על הדרש שרר"ז בנמרא הקדושה שנדר כביכול שנת מלכו של עולם יתן האדם הודאה עצומה במחשבתו למלכו ש"ע על שלא עזב חסדו ורחמנותו מעמו חלקו ונחלתו לא יעזוב מלעמוד בצרתם וביחוד בפסוקים המדברים מענין גדול מפלת המן הצר הצורר כגון בפסוק ויאמר המלך להמן מהר קח את הלכוש וגו' כל הפסוקים להלן וכגון והמן גופל על המטה אשר אסתר עליה דרז"ל שהמלאך דחפו. וביחוד בפסוק ויאמר המלך תלהו עליו ויתלו את המן על העץ וגו' יתן האדם הודאה עצומה במחשבתו ויהשוב גבורות ה' בשמחה עצומה מאוד על גודל הנסים האלו שיצאו חוץ מגדר הטבע כמבואר למעלה בפרק הקודם.

ומפסוק ויסר המלך את טבעתו וגו' ויתנה למרדכי עד פסוק ושאר היהודים וגו' ובכזה לא שלחו את ידם יתן האדם הודאה עצומה לכווראנו יתיש ויתעלה הנוקם את נקמתינו והרב את ריבנו והמטשם גמול לכל אויבי נפשינו השם נפשינו בחיים ב"ה וב"ש לעד ולעולמי עד. ורי בזה.

ויש להזהר מאוד לקרות שמות של עשרת בני המן ככתבן כי שמעתי רבים בשביל שקוראין אותם בנשימה אחת כרינו אינם נוהרים לקרות התיבות ככתבן ויש להזהר

יסוד ושורש העבודה

בזה מאוד. ואף מי שככל המגילה שומע מש"ץ מ"ם עשרת בני המן יקרא בעצמו כי מן הנמנע הוא להיות שומע מפי הקורא לגודל מהירת הקורא לקראן בנשימה אחת לכן יקרא בעצמו עד סיום הפסוק ובכיוה לא שלחו את ידם.

ובפסוק לקיים עליהם להיות עושים וגו' ומשלוח מנות איש לרעהו ופתנות לאביונים יקבל עליו במחשבתו מ"ע זו של קבלה לקיימם למחר ובקריאה של מחר יקבל עליו לקיימם ביום הזה אחר קריאת המגילה.

ובפסוקים וקבל היהודים את אשר החלו לעשות וגו'. וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם וגו' ראוי לאדם לקבל במחשבתו ג"כ כל המצות השייכים ביום הזה עם קריאת המגילה עליו ועל זרעו. ובדואי מי שיעיין בכתבי האר"י ז"ל סוד קריאת המגילה ושרשה בעולמות העליונים הקדושים יאחזו אותו וראה ופחד גדול לקרות ככוונה עצומה ודי בהערה זו.

אחר הקריאה יברך ברכת הרב את ריבנו והמעין בכתבי האר"י ז"ל כוונת ברכת זו וסודה בעולמות העליונים בודאי יעורר לבכו לברך ברכה זו ככוונה ובהודאה עצומה במחשבתו להכירא ית"ש ויתעלה. אח"כ יאמר קדושה דסדרא ככוונה עצומה וביחוד השבח הגדול של עליונו לשבח מהראוי לומר בשמחה עצומה ביתר שאת ויתר עוז מבשאר הימים ודי למשכיל להבין.

ואחר ביאתו לביתו ראוי להרכות בנרות כמו שאר י"ט ממש להורות על גודל שמחת לבינו בישועתו ית"ש ויתעלה. ובזה"ק ובתקונים שהובא מאמרם למעלה בפרק א' משער הזה מכואר שב' ימים דפורים הם בחשבון ימים של חגים ומועדים ונכללים בפסוק אלה הם מועדי לכן ראוי להרכות בנרות כנ"ל.

ויזהר האדם כמ"ש המ"א לקרות המגילה לפני הנשים שכבית וכ"ה באבודרה"ם בשם הירושלמי. והובא בספרים שראוי לכל איש הישראלי להרכות בספור הנסים ונפלאות לאנשי ביתו ובניו להגדיל הנם באזניהם וע"י ספור הנם כשמחה גורם בעולמות העליונים שמחה וחדוה עצומה לאין תכלית וחקר והכורא ברוך הוא וברוך שמו נחגדל ונתקדש בכל העולמות יותר ויותר ומתפאר באדם זה בכל פמליא שלו כמכואר בזה"ק שהובא מאמרם למעלה בהגדה של פסח עיי"ש.

ובלילה הזה לא יבטל ח"ו קימת האשמורת בכל התקון והלימוד.

פרק ששי

הבקר אור והאנשים שלחו את ידם להדר בקיום המצוה של מתנות לאביונים קודם התפלה ככדי שיוכל האביון להכין צרכי הסעודה. וקודם שישלח המתנות לאביונים יאמר כשמחה עצומה לשם יחוד כו' הריני מוכן לקיים מ"ע שכתוב בתורתנו הקדושה שצוני יוצרי וכוראי ב"ה וכ"ש של נתון נתון ושל פתוח תפתח וגם מ"ע של קבלה ומשלוח מנות לאביונים ע"כ.

ויזהר האדם מאוד ומאוד שלא יבא לאביון ח"ו שום ביוש וכזיון דהיינו שלא יתן לו השליח בפני רבים ויתכביש ומוטל על האדם להזהיר השליח בזה.

וגם יראה האדם שגם אשתו ובניו הקטנים יקיימו מתנות לאביונים שמ"ע זו היא חיוב על כל איש ואשה ולחנך בניו הקטנים כמו בשאר כל המצות.

ומה נכבד היום הזה והוא העולה על כל שאר ימות השנה במצות הצדקה כי ביום הזה עושה אדם במצות הצדקה תקונים נפלאים גדולים ונוראים במדות ובעולמות

העליונים הקדושים לאין תכלית יותר מכשאר הימים לכן ירכה אדם בצדקה ומתנות לאביונים אף יותר מהשגת ידו וכל הפושט יד לטול אף שיודעין בו שאינו צריך לטול צדקה נותנים כי במדה זו של ותרנות ביום זה עושה תקונים גדולים בעולמות העליונים הקדושים. והמעין בכחבי הארזי? יראה פעולות בוטחות בה' ועושים חסד וצדקה ביום הזה כודאי יעורר נדבת לבו המהור לזה.

בשמיעת הפ' של מלחמת עמלק ביום זה יזהר בכוונה כססירת נפש כמבואר למעלה בקריאת פ' זכור.

הנה דרו? בגמרא הקדושה מגילה דף ט"ז ע"ב ע"פ ליהודים היתה אורה וגו' אורה זו תורה ופרשי אורה זו תורה שגור עליהם המן שלא יעסקו בתורה. עכ"ל. מזה יראה חיוב גדול ביום הזה על כל יודע ספר שילמוד תורתנו הקדושה ולשמות בלמורה ולתת הודאה עצומה בפיו ובמחשבתו ליוצרנו וכוראנו ב"ה וב"ש אשר היא עצת גוים ויפר מחשבות ערומים המן הצר הצורך שגור עלינו עם קדוש מלעסוק בחורתנו הקדושה והתמימה וכן נזכר בש"ע סי' תרצ"ה בהג"ה אך עצתי אמונה ונכונה לאדם שלא יזו מבה"מ אחר תפלה שחרית עד שילמוד כי כביתו יכול לבוא לידי ביטול מפאת גודל טרדות היום.

ואח"כ ילך לשלום לביתו לאכול סעודת מצוה של קבלה ואף שעיקר הסעודה עושין לעת ערב כנהוג עכ"ז יכוין ג"כ בסעודה זו של שחרית לצאת בה ידי חובתו ויאמר לשם יחוד כו' ואח"כ ישב לאכול בשמחה עצומה לש"ש בכוונה הנ"ל.

ויזהר בלמוד על השלחן ויקרא בתוך הסעודה מ' פסוקים של בשלח ויבא עמלק וגו' וגי' פסוקים של כי תצא זכור את אשר עשה לך עמלק וגו' ואח"כ ילמוד באיזה לימוד שירצה.

אח"כ יזרו א"ע לקיים ג"כ מ"ע של קבלה ומשלוח מנות איש לרעהו וקודם השילוח מנות יאמר ג"כ לשם יחוד כו' לקיים מ"ע ול"ת כנ"ל.

ויזהר שלא ירכה בשתיה בתוך הסעודה כדי שיוכל לברך ברכת המזון שהיא מ"ע דאורייתא בכוונה עצומה ודי בהקרה זאת.

פרק שביעי

איכות חיוב הביטא בפורים

אחרי ככלות סעודתו וברך בהמ"ז יקיים ג"כ החיוב מדינא דגמרא הקדושה שאמרו חייב אינש לכסומי בפוריא והנה דקדקו חכמי הגמרא בלשונם הצח והקדוש ואמרו לבסומי ולא אמרו חייב אינש להשתכר בפורים אך הוא כמ"ש הבי' בטור סי' תרצ"ח כשם רבינו אפרים וא"ח וז"ל בקיצור חייב אינש לבסומי בפורים לא שישתכר שהשכרות איסור גמור הוא ואין לך עכירה גדולה מזו כו' אך שישתה יותר מלמורו מעט עכ"ל. גם הארזי? בכוונת השתיה ביום זה ע"ד הסוד כתב באר היטיב בלשונו הקדוש ולא ישתכר אלא יתבסם כו'. גם את זאת יש להוכיח ע"פ שכל פשוט שאין כוונת הגמרא הקדושה שישתכר חליצה כי הנה כל בעל שכל יודה ויכיר האמת כמ"ש במגילה לעשות אותם ימי משתה ושמחה שחייב אדם להיות שובע שמחות בפורים אין הכוונה על שמחת הוללות של רשות כי אין טוב לאדם לפני האלדי' כ"א לשמח בשמחה של מצוה אך הרצון בזה הוא שמחה של מצוה לשמח ביוצרנו וכוראנו ית"ש נגילה ונשמחה

בו נזכרה דודים מיון שיש לנו אלוה ופטרון כזה שעומד בתמידות למלט נפשנו מיד כל העריצים המבקשים את נפשינו ומגודל שמחת לבו באלוהותו ית"ש ויתעלה יתן במחשבתו הודאה עצומה לכוראנו ית"ש על הנסים הגדולים והנפלאות שעשה עמנו בימים ההם בזמן הזה. אך יש מבני אדם גם בני איש יחד עשיר ואביון אשר ירכו עצבותם ולבם דוח עליהם כל היום סחבת איזה דאגה וצער ואינם יכולים לדחות הצער מלכותם לשמוח שמחה של מצוה והנה היין ישמח לבב אנוש וכן כל משקה המשכר ע"כ חייבנו חז"ל להטיב לבו ביון ובכל משקה המשכר ועי"ז דאגה בלב איש ישחנה מדעתו כדי שיוכל להכניס בלבו שמחה של מצוה הנ"ל והנה אם האדם שותה משקים המשכרים מעט יותר משיעור למודו הוא שמח וטוב לב וכל דאגותיו נשכחו ממנו ושורה בלבו רק חדרה ושמחה כידוע ובה מקיים ימי משהתה ושמחה וגם משיעור שתיה הראויה הנ"ל יכול ג"כ לקיים אזהרת הגמרא הקדושה שיתבסס כ"כ עד ולא ידע בין ארור המן כו' כי החוש מעיד על זה כשישתה מעט יותר מכדי הרגלו ונכנס משקה המשכר בראשו נכנס יין יצא סוד ומרבה דברים מה שלא היה בהרגלו ומטבעו מקורם זכרוב דברים לא יחדל פשע הטעות כי בדרך הטבע יכול או לטעות בדבריו ומסילא יוצאים מפיו דברים הפכיים ויכול ג"כ לטעות בין ארור המן לברוך מרדכי אבל לא כן יתהלך במשרים כי יתן בכוס עינו לשתות יותר מכדי שיעורו הרבה כי אז היין בגוד יבגוד ומערבב שכלו ואכדה חכמת חכמיו ובינה נבזונו להבחין מה יום מיומים היום הזה אם הוא תשעה באב או פורים כי לא ידע האדם את דעתו אם עת לשחוק או עת לבכות וכדגים הנאחזים בפח בהם יוקשים בני אדם נופל מלא קומתו ארצה שוכב כאבן דומם. ולא ידע אם הוא בין החיים או בין המתים בקבר. הן אלה קצות דרכי גבר אשר עקרו יינו. גם משכרות גדול כזו הכה ופצוע פצע וחבורה ומכה טריה כאיזה אבר. גם כי יבא האדם לכמה קלקולים ומכשולים היו עליו יקרא מעות כל יוכל לתקן מה שעובר. כי בשכרות כזה בודאי יום פנה. ולא יתפלל לעת מצוא תפלת המנחה עד הערב. ואפשר גם תפלת מעריב לא יעלה על לבו להתפלל. ובבקר תאמר מי יתן ראשי קלני מראשי משכרות יום אתמול ואין עומד להתפלל מתוך כובד הראש גם תפלת שחרית בכוונה. ועתה בניס קדושים ידירי השם ושאהבה נפשי הגידו לי איך יעלה על לב שום בר שכל שחז"ל יצונו ויכריחנו באזהרתם על שכרות גדול כזה שע"ז הולכי נתיבות יושר ילכו ארחות עקלקלות לבטולי מלהתפלל לפניו ית"ש התפלות שתקנו אנשי כנה"ג ובהם כמה נביאים בחיוב גמור על האדם להתפלל בכל יום ג' תפלות הן דברים שעומדים ברומו של עולם כמשדרו"ל מפסוק כרום זולת לבני אדם הנה בודאי אין השכל מסכים ע"ז. אך האמת יורה דרכו דרכי נועם אזהרתם וכל נתיבותיה שלום ע"ד היושר והשתיה כדת מעט יותר מכדי שיעורו והרגלו. ודי בהערה זו.

הרי לפניך אחי ורעי ראה ברורה מפוסקים קדמונים שהביא הב"י כנ"ל. וכן כתוב מפורש בכתבי האר"י ז"ל כנ"ל ואת כל ונוכחת ע"פ שכל פשוט שאין כוונה הגמרא הקדושה כלל על השתיה שלא כדת לכן יזהר האדם מאוד ומאוד בשתיית משקין המשכרין יותר מדאי אפילו בשמחת פורים לבד הרימה פעמיך למשואות בהשאת היצר שהוא מצוה ע"פ דינא דגמרא וכל ירא וחרד ישקול במאזני שכלו בעת שתייתו בפורים אם יוכל ע"י שתיה זו להתפלל תפלת מנחה ומעריב עם הצבור ככה"כ בכוונה ייטיב לבו ביון או בשאר משקה וכל מעשיך יהיו לש"ש לקיים מיטע של קבלה לעשות אותם

ימי משחה ושמחה ויערב לו ומקבל שכר גדול ג"כ ע"ז על כוונה הנ"ל וכמו שער
בנפשו שע"י שתיה מרובה זו יבטל מאיזה תפלה רחמנא לצלן אזי יפסיק תיכף משתיה
זו ויאסור איסור על נפשו ממש כאיסור של יין נסך ומקבל שכר על הפרישה לש"ש
ודי בהערה זו. ואף גם זאת אחר השתיה כדת מעט יותר מהרגלו אם הוא בכדי שיעשה
ראוי לו מעט שנות מעט תנומות אחר שתייתו והתועלת מזה שיוכל להתפלל תפלת מנחה
ומעריב בכוונה אך יזהר למסור שנתו לשומר מאנשי ביתו להקיצו בעת תפלת המנחה
שלא יעבור ח"ו זמן תפלת מנחה גם לא יתפלל בצבור בכה"כ. ודי בזה.

ואחר תפלת המנחה כנ"ל בעודו בכה"כ יתוועד עם אנשים שיבואו לכה"כ להחפץ
מעריב בזמנה ואח"כ ילך לביתו ויבין עצמו למעודת פורים בשביל אנשי ביתו כמנהג
כל העולם שעיקר מעודת פורים קוראין לאותה מעודה שאחר תפלת המנחה כי כן הוא
דעת קצת פוסקים ראשונים ואחרונים וישב עם אנשי ביתו בשולחן ערוך ובנרות דולקים
כמו בשבת קדש ויספר לאנשי ביתו מעניני נסים ונפלאות שעשה עמנו יוצרנו ובוראנו
ית"ש ויתעלה בזמן הזה וכל המרכה לספר הרי זה משוכח וימשיך עצמו במעודה זו
של מצוה עד עת תפלת ערבית ואחר צאת הכוכבים שהוא זמן תפלת ערבית ילך באמצע
מעודתו לכה"כ עם בניו דוקא כרי לחנכם ג"כ ויתפלל תפלת ערבית עם הצבור אשר
יחדיו נמתיק סוד בבית אלהים נהלך כרגש להתפלל תפלת ערבית כנ"ל ואחר התפלה
ילך לביתו לשלום וישב עוד עם אנשי ביתו על השלחן לשמות שמחה של מצוה ואחר
גמר המעודה עם אנשי ביתו ומשפחתו כנהוג ולמודו על השולחן יברך ברכת המזון
בכוונה עצומה. ודין הזכרת על הנסים בכרכת המזון של מעודה זו מבואר בפוסקים.
אחיי ורעי זה הוא הדרך הישרה שיבור לו האדם לילך בדרכיו ית"ש ויתעלה
זכרו לעד כל הימים. ודי בזה.

פ ר ש ת פ ר ה ו פ ר ש ת ח ד ש

בפרשת פרה ובפרשת החדש קודם קריאת הפרשיות שלהם יאמר לשם יחוד כו'
כנזכר למעלה בפי שקלים וזכור וישמע הפרשה מתוך החומש בכוונה עצומה כל תיבה
ותיבה היוצא מפי הקורא.

ובהפטרה של פרשת פרה יתן האדם הודאה עצומה במחשבתו בשעת
קריאתו ליוצרנו ובוראנו ית"ש על הנחמות הגדולים הנזכרים שם מרוב התשוקה וביחוד
בפסוק ונתתי לכם לב חדש וגו'. ובפסוק ואת רוחי אתן בקרבכם וגו' ובדאי מרוב
תשוקתו ע"ז יבוא אדם לבא ליריד דמעות מגודל התשוקה.

ובהפטרה של פרשת החדש. שענינה בקרבנות שיקרבו כבנין העתיד
יתן האדם ג"כ הודאה עצומה במחשבתו לבוראנו ית"ש וישמח שמחה עצומה על בנין
העתיד שבכל יום ובכל עת ובכל שעה אנחנו עם קדוש מצפים ומחכים שיבנה במהרה
ויאמין אמונה שלימה ואמיתית שלעתיד מקדש ה' כוננה ידיו ית"ש ויתעלה ולא תבנה
עוד מעשה ידי אדם ילוד אשה קצר ימים כשני בתי מקדשי הראשונים כי ע"כ לא
הי' להם העמדה הנצחית כמו ילוד אשה קצר ימים שאין לו קיום והעמדה עולמית
בעוה"ז השפל אבל בנין העתיד שאנו מצפים ביתו יבנה ע"י בוראנו ית"ש ויתעלה
כמ"ש אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו כונוי בו וגדול יהיה כבוד הכית הזה האחרון
בקיום והעמדה נצחית לעולמי עדי. י"ד שנזכה לראות בבנינה בראש הרים נכונה. במדרה
בימינו אמן סלה ועד.

הנה אחר השלמת עבודות הבורא ית"ש מסביב כל השנה על הסדר
בכדי שלא תחסר כל בה אמרתי להציג ג"כ סדר הטבת חלום.
ומצות מילה. ופדיון הבן. וסדר תפלת הדרך.

הטבת חלום

הנה באתי במגילת ספר כתוב יושר סדר נוסח הטבת חלום ע"פ מטבע שמטעו
בגמרא הקדושה כי הנה ראיתי אחרי רואי בסדורים נוסחאות שונות בסדר הטבת החלום
שמקצרים נוסח שמפורש בגמרא וע"כ זה יצא ראשונה סדר הנוסח הנאות ואח"כ לבאר
ענין תענית חלום אחריו ברכות דף נ"ה ע"ב ז"ל יחי תלחא ולימא להו חלמא טבא
חזאי ולימרו ל"י הנך טבא הוא וטבא להוי רחמנא לשווי' לטב שבע זמנין לגזרו עלך
מן שמיא דלהוי טבא ויהוי טבא. ולימרו ג' הפכות וג' פדיות וג' שלומות כו'. תוספות.
שבע זמנין לגזרו עלך כך הוא הלחש שבע זמנין לגזרו עלך. ויש מפרשים דשבע זמנין
צריך לומר חלמא טבא חזאי וכן לענות אחריו. עכ"ל התוס'. ובטור סי' ר"ך הביא
לשון הגמרא וכתב ונוהגין לאומרו ז"פ. והב"י מביא גם פי' התוס' הנ"ל וכתב ג"כ
והקולם נהגו לאומרו ז"פ. והנה ברוב סדורים מטי ממו כו' לאומרה ולא מסיימה
בסיום של לשון הגמרא והטור שבע זמנין כו'. וגם המ"א הביא דעות חלוקים בזה
וע"כ הנני שם לפניך נוסח אמיתי ע"פ הגמרא הנ"ל עם פי' התוס' וכדי שלא להוציא
חלק גם דעת כתבי האר"י ז"ל בזה כי האר"י ז"ל כתב שהחולם יאמר השלש הפוכות
והשלש פדיות והשלש שלומות אפשר שכצא כן הגירסא בגמרא שלפניו במקום ולימרו
ג' הפוכות טבא נוסחא ולימרו ג' הפוכות כו' וכדאי שע"פ הסוד אמת נכון הדבר
שיאמר החולם בעצמו דוקא וכדי להוציא כל הדיעות נכון להזהר שג' הפוכות ופדיות
ושלומות יאמר החולם בעצמו וגם המטיבים ובה יוצא כל הדיעות וכל הגרסאות כן
ראוי לנהוג. הנך רואה בעיניך קציר הסדורים מלשון הגמרא ואם אמרתי אספרא נא
לבאר השתנות סדר הפסוקים שיאמר החולם אחר הו' שלומות אערכם לפניך מבלי
צורך אך אציגה נא לפניך הסדר הנאות ע"פ סוד ה' ליריאי בכתבי האר"י ז"ל.
החולם יאמר חלמא טבא חזאי שלשה פעמים זה אחר זה. והמטיבים עונים
אחריו שלשה פעמים חלמא טבא חזיתא. ובפעם השלישי יסיימו חלמא דידך טבא הוא
וטבא להוי רחמנא לשווי' לטב שבע זמנין יגזרון עלך מן שמי' דיהוי טבא הוא וטבא
להוי. ובסדר הזה יעשו החולם והמטיבים שבע פעמים זה אחר זה. ואחר כך יאמר
החולם והמטיבים הג' הפוכות והג' פדיות והג' שלומות רק פעם אחד. ואחר כך פסוק
ה' שמעתי שמעך וראתי כו' ג"פ. אחר כך פסוק אשא עיני אל ההרים כו' ג"פ. ואח"כ
חזיקני אורח חיים. כו' ג"פ. אחר כך כה חברכו את בני ישראל אמור להם כו' ג"פ.
לך בשמחה כו'. זהו הסדר הנסדר ע"פ כתבי האר"י ז"ל. לתקון החולם בעולמות העליונים
הקדושים.

תענית חלום ענינו ג"כ סבואר בזה"ק פ' אמור ד' צ"ב ע"א וז"ל ת"ח תנין
יאה תענית לחלום כאש לנעורת ועקרא דתענית דההוא יומא ממש ולא ביומא אחרא
כו' וכד איהו שרי בתעניתא דחלמא אולפיני' דההוא יומא לא אתערדי עד דאתכטל
ההוא גזירה ואי דחי ל"י ליומא אחרא הא שולטנא דיומא אחרא הוא כו' ותנין

בעוכדא דלתתא אתער עוכדא דלעילא כו' עכיד ב"נ חסד בעלמא אתער. חסד לעילא ושאריו כהווא יומא ואתער כו' בנינו ואי אתרבר כו' לרחמי לתתא אתער רחמי על ההוא יומא ואתער ברחמי בנינו וכדון ההוא יומא קאים עלי למהוי אפטרופא בנינו בשעתא דאצטרך לוי כגונא דא כהפוכא דדא אי עכיד בר נש עוכדא דאכורי הכי אתער כהווא יומא ופנים לוי ולבתר קאים עלי לאכורי לשיצאה לוי מעלמא. כהווא מרה דבר נש טודד בה טודדין לוי כו' זכאה מאן דאחזי עוכדא דכשרא לתתא דהא בעוכדא תלי מלחא ככולא לאתערא מלא אתרא. עכ"ל.

מצות מילה

כל איש מישראל מעם קדוש שגולד לו בן זכר מיום הולדו יכנים שמחה עצומה בלבו כי חסדו עליו גבר לזכותו כבן זכר להכניסו בכרית עבדות הכורא ית"ש ויתעלה. ולכד הברכה שנתחייב לברך להשם יתעלה ברכת הטוב והמטיב ע"פ דינא דגמרא על שזיכה אותו בבן זכר כמרז"ל אשרי מי שבניו זכרים ואישורו ותהלותיו וזכותו של זה האדם שבניו זכרים שזיכה כעבור צדקם חון חשרת רב טוב הצפון לעתיד עכור צער גדולו וחנכו להלמוד חורה הקדושה וחנכו לענר במצות הקדושים ע"פ דרכו גם כי יוקין אל יסור מסנה ולגודל מעלתה תקנו אנשי כה"ג להאב לברך ברכת הטוב והמטיב הודאה להשם יתעלה בעת הולדו והנה בודאי אין כוונתם על אמירת הברכה בפיו לכד רק בהצטרפות עם המחשבה שצריך האדם להכניס שמחה עצומה וההודא בלבו על זה להשם יתעלה והנה זולת ההודאה הכללית הנ"ל שבעת הולדו ראוי לאדם גם לרבות כל השבעת ימים מיום הלידה עד יום המילה להכניס הודאה עצומה בלבו בשמחה עצומה ואשרי המחכה להגיע מיום אל יום אימתי יבא לידו יום השמיני לומר את אשר ערלתו של בנו להכניסו אז בכריתו של אברהם אבינו עליו השלום ושעל ידו זה יכנס בחלק הקדוש של יוצרנו ובוראינו ית"ש והיה לאות ברית חותם קדש שנותן בכשרו ראוי מספקת ואת מפורסם שמכנים בנו זה לעבדות יוצרינו ובוראינו ית"ש ויתעלה וכל הימים אשר חי הוא שאול לה להיות לו עבר עולם לשמור תורתו הקדושה וחתימה והשם יתעלה ויתרוםם ויתנשא זכרו לעד יהי לו אלוה ולארון לעולם. ואיך לא יתלהב לבב אביו ברוב החדוה והשמחה שזכה להכניס בנו תחת כנפי יוצרנו ובוראנו ית"ש ויתעלה הלא אלהי עולם ה' בעולמות שכרא העה"ז והעולמות העליונים הקדושים לאין קץ ותכלית למספרם ועדיו בחתימה זכין לו לאדם בכשרו לאות ברית קודש להיות לו לעבדים ומחזיקים בכריתו לזכותם בשביל זה לכל טוב הצפון ויחשב כצג באיתון להקריב ריה נוחח לה' ב"ה וב"ש כמבואר בזה"ק בארוכה, ובכדי להלהיב לבך הנני שם לפניך על השיעור קטן בכל היכולת, וז"ל הזה"ק בפ' דך דך דף צ"ג ע"א א"ר אבא בזמנא דבר נש אסיק בריה לאעליה להאי ברית קרי קב"ה לפמליא דיליה ואמר חמו מאי כריה עכדיה בעלמא כיה שעתא אודמן אליהו וטאם עלמא בדי טאסין ואודמן חמן כו' עכ"ל. ובדף צ"ה ע"א ז"ל תאני כל מאן דאקריב בריה לקרבנא דא כאלו אקריב כל קורבנין דעלמא לקמיה דקב"ה וכאלו בני מדבחא שליטתא קמיה בג"כ בעי לסדרא מדבחא במאני חד מליא ארעא לסגור עלי האי קיימא קדישא ואתחשב קמיה קב"ה כאלו אדבת עלי עלון וקרבנין עאנא ותורי וניחא לוי יתיר מכלהו כו' עכ"ל. והעיקר לעשות מצוה רבה זו בשמחה עצומה מאוד וכן הוא מבואר בזה"ק בעמוד הנ"ל וז"ל בג"כ זכאה חולקיה דמאן דאקריב האי קרבנא כחדוא ברעותא קמי

יסוד ושורש העבודה

קב"ה ובעי למחרי בהאי חולקא כל הווא יומא דכתיב כו' עכ"ל וכן בפ' תזריע ברי"ם דף ס"ד ע"א ז"ל כל בר נש אצטרך לקרבא ההוא ברא קרבנא לקב"ה בחדוה ברעו דלכא למיעל ל"י תחות גרפוי דשכינתא ואתחשב קמי קב"ה דאיהו קרבנא שלים לאתקבלא ברעוא כו' עכ"ל.

אחיי ורעיי איך לא יתלהב לב אדם על גודל מצוה זו מיום לידת בנו כנ"ל ואיך לא יתלהב לבו בקרבנו ביחוד בשעה שלובש בגדי י"ט ביום הח' שי"ט שלו הוא לילך לבה"כ למו"ל וביותר כי בא מועד הכאת התינוק לביהכ"נ וכבר נדפס בסדורים לשם יחוד שיאמר האבי הכן כבה"כ קורם המילה וביותר בשעה שישמע ברכת המילה מפי הסוה"ל יברך הכרחה להכניסו בכריתו של א"א בשמחה עצומה בלבו מאוד ומאוד גם כל יום של המילה תמיד לא יחשה מהודאה עצומה בלבו בשמחה עצומה להשם יתעלה שזיכה אותו לכל זה ודי בהערה זו.

פדיון הבן

ונוסף גם הוא על האב הודאה עצומה להשם יתעלה בהולד לו בן בכור פטר רחם על שזיכה אותו הכורא ית"ש על אחת טובה כפולה ומכופלת ג"כ במצוה העודפת אחרי שמנה ימי מילה עוד קיום המצוה של פדיון הבן ישמח ויגיל מאוד ויתן הודאה עצומה להשם יתעלה מיום הולדו כחסד א"ל כל היום וכל הלילה תמיד לא יחשה מזכירים את ה' תמיד על תשוקת ותוחלת עונת קיום מצוה זו ביום ל"א ובהגיע יום ל"א וביותר בהגיע תור עת וזמן הסעודה של מצוה במנין עשרה כמבואר בש"ע יורה דיעה ס' ש"ה או יכנים הודאה עצומה בלבו להשם יתעלה בשמחה עצומה יותר ויותר, וביחוד בשעת הפדיון מהכהן או יכנים בלבו שמחה עצומה ביותר וביותר לאמר הא לך חמש סלעים בעד פדיון בני בכורי כאשר צוני הכורא ית"ש ויתעלה ויברך ברכת שהחיינו בשמחה עצומה עד מאד על זכיית קיום מ"ע זו. וגודל התקון של מ"ע זו הובא בזה"ק בהקדמת בראשית ד' י"ד ע"א וז"ל פקודא תליסר למעבד פורקנא לברי' לקשר' ל"י בחיין דתרין ממנין נינהו חד דחיין וחד דמותא וקיימין עלי' דבר נש וכד יפרוק ב"נ לברי' מידא דההוא מותא פריק ליה ולא יכיל לשלמאה עלי' ורזא דא כו' ועל דא כההוא פורקנא אתקיים דא דחיים ואתחלש ההוא דמותא. כפורקנא דא קני ל"י (פ"י לכנו הככור) חיים כמה דאתמר וההוא סטרא בישא שבק ליה ולא אחיד ב"י עכ"ל.

אחיי ורעיי ממאמר הקדוש הזה יכול אדם להתכונן גודל התקון של הפדיון בבן בכור בעצמו, לבד קיום מ"ע מן התורה ואיך ראוי אף מי שיש לו רק קצת ריוח פרנסתו לכתוח בשם אלהיו ית"ש ויתעלה ליתן החמשה סלעים להכהן לחלוטין ויהי' נכון לבו כטוח בה' כ"ה וכ"ש שימלא לו בכפלי כפלים. ולא כמו שנוהגין עתה הלא היא ברכת בני עמינו עם קדוש שפודין באיזה משכון ובטוח שאחר הפדיון יחזיר לו הכהן את כסף ערכו או את המשכון, לא יעשה כן בישראל רק מי שהשעה דחוקה לו ביותר ועכ"ז יסכים בלבו הסכמה גמורה וחלוטה שנותן לכהן זה החפץ במחנה גמורה עבור הפדיון חלף בני הככור ואף אם לא יחזיר לו הכהן החפץ לא יהי' בלבו על הכהן שום תרעומות. אך מי שיש לו איזה פרנסה אף שהיא בדחוקות ובצמצום ישלך על ה' יחבו לקיים מ"ע זו מן התורה כתקונה ליתן לכהן את כסף הפדיון ה' סלעים בכסף או בשוה כסף ספרים או שאר מטלטלין שיש לו ונתן הכסף וקם לו לכהן לחלוטין ויחזור היטיב עם לומדי תורה הדין של סך ה' סלעים בזמן הזה כי שמעתי שחקרו

ושקלו סכום וחשבון ה' סלעים כסף מזוקק ע"פ דעת הפוסקים עולה כסף מקנתו סך חמשה ועשרים זהובים פוליש זרביעית זהב פו' והבוחר יבחר באי זה כהן הגון ואכזר ויקיים בזה גם מצות צדקה שהיא גיב מ"ע מן התורה ודי בהערה זו. וכוננת הכהן בעת קבלתו החמשה סלעים מאבי הכן נתבאר לעיל בעלית הכהן בקריאת התורה של שבת ע"ש.

כ ר מ צ ו ה

גודל השמחה וסעודת מצוה המוגבל ליומו. בארתי בעז"ה כשער הכולל פרק ט"ו.

ת פ ל ת ה ד ר ך

הגם שמכואר בטור וש"ע שאין לאומרה רק אחר שהחזיק בדרך והוא מגמרא דברכות פרק תפלת השחר דף ל' אך בזה"ק מכואר בכמה מקומות שעיקר תפלת הדרך קודם שיצא לדרך דו"ל פ' בראשית דף ג"ח ע"ב כד בר נש בעי לאתקנא ארחי' קמי קב"ה עד לא יפוק לארחא בעי לאמלאא ב"י ולצלי' קמי על ארחי' כו' ומאן דאיהו לא מהימנא במרי' מה כתיב ב"י וגם בדרך כשהסכל הולך לבו חסר. מאן לבו דא קב"ה דלא יהך עמי' בארחא וגרע מן סייעת' בארחי' בגין דההוא בר נש דלא מהימן ב"י במארי' עד לא יפוק בארחא לא בעא סייעתא דמארי' עכ"ל. בפ' ויחי דף ר"ע ע"א ז"ל יזדהר בר נש דלא יפוק יהודאי בארחא מאי יהודאי דיודהר ב"ג לסימר פקודי דאורייתא בגין דלא תעדי מני' שכינתא ויצטרך למיזל יהודאי בלא זוגא דשכינתא. תא תוי דכד נפיק ב"ג לארחא יסדר צלותא קמי מרי' בגין לאמשכא עלי' שכינתא ולבחר יפוק לארחא וישכח זוגא דשכינתא למפרק ל"י בארחא ולשובא ל"י בכל מה דאצטרך כו' עכ"ל. ושם דף ר"מ ע"ב ז"ל מאן דנפיק בארחא יתקן גרמי בצלותא דמארי' כו' עד לא יפוק לארחא כדכתיב צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו עכ"ל.

הרי מכואר מכל המאמרים הנ"ל שחיוב גדול להתפלל תפלת הדרך קודם יציאתו לדרך וע"כ זאת העצה היעוצה בהתיצב על דרך לו טוב קודם צאתו מכותו להתפלל תפלה קצרה מקירות לבו להשם יתעלה שיוליכנו לשלום למחוז חפצו וישמרנו מכל פגעים רעים בדרך כמכואר במאמרים הנ"ל וכשהחזיק בדרך יתפלל הנוסח תפלת הדרך שמכואר בגמרא ובטור. וגם הט"ז כתב שיכול להתפלל תפלת הדרך המכואר בגמרא ובטור ובש"ע גם בבית קודם שיצא לדרך ועיי"ש. וחיוב גדול לעסוק בתורה בדרך כמכואר בזה"ק בכמה מקומות. גם מכואר בזה"ק שצריך להתפלל ג"כ שיחזור לביתו לשלום דו"ל בפ' חיי שרה דף קכ"א ע"א במדרש הנעלם ת"ר היוצא לדרך יתפלל שלש תפלות תפלה שהיא חובה של יום ותפלת הדרך על הדרך שהוא עושה ותפלה שיחזור לביתו לשלום עכ"ל.

ומה מאוד צריך האדם לזוהר במה שאמר בן עזאי כמתניתן דברכות פ"ט הנכנס לדרך כו' בן עזאי אומר ארבע שמים ככניסתו ושמים כיציאתו נותן הודאה לשעבר וצועק לעתיד לבוא ודי בזה.

ותשלם כל המלאכה סדר עבודת הקודש והלכות. שמורה בכל וערוכה. מראשית השנה ועד אחרית שנה אשר יעשה האדם ככה. ובימינו תושע יהודה וישראל מעומק שוחה. והיתה ליי המלוכה. אמן.

אמר המחבר

הנה כלתה ונגמרה עור בעויה מחברתי מחברת הקודש בכתב. כתב אישורית יושר הוא לכל החוסים באצילי זרועות ה' וקראתיו בשם שער הכולל כי כשמו כן הוא ששער הזה כולל כל פרטי שארית העבודה שעדיין לא הובא ענינם בפנים החבור מצות מעשיות ומחשבויות וכל מדה נכונה וכל זריות וזהירות מ"ע ול"ת ומוסר ותוכחה על כל עניני האדם בעבודת בוראינו ית"ש ויתעלה לא נעדר בשער הזה שלא העתקתי ענינים מזה"ק ומתיקונים ומקומו מוזכר לו באיזה פרשה ובאיזה תיקון ובאיזה דף והוא תועלת גדול לאנשים כערכי להוציא מכח אל הפועל הדפוס ולחרות בעט ברזל ועופרת חבור הג"ל אך תמו וגם ספו כספי ודהבי ע"כ אכרע ברך ואברך לאלהי מעונה. שעורני עד כה והנה. כן ימלא רחמיו וחסדיו לעזרני. וכימין צדקו יתמכני. להוציא מחשבתי מכח אל הפועל בחבור השני. אמן.